

Succesvolle eerste helft van het Jaar van de Wilde Eend

De communicatieafdelingen van Vogelbescherming en Sovon draaiden eind vorig jaar overuren: het mocht niemand ontgaan dat 2020 het Jaar van de Wilde Eend zou worden. Er zijn weinig vogelsoorten die zo'n groot publiek aanspreken als de Wilde Eend. De oproep om mee te doen aan projecten, om meer te weten te komen over met name de achteruitgang van deze talrijke soort, werd dus breed uitgezet. Inmiddels zitten we op de helft van het Jaar van de Wilde Eend en is het hoog tijd voor een eerste update.

Overschot aan mannetjes

Op 1 januari traptten we af met het scoren van de geslachtsverhouding. Het is bekend dat er bij de Wilde Eend meer mannetjes dan vrouwtjes rondzwemmen en dit wordt regelmatig in verband gebracht met de achteruitgang van de soort. Hoe scheef de verhouding precies is en of deze gedurende het jaar verandert, moest echter eens goed worden bekeken. Tijdens de maandelijkse watervogeltellingen werd fanatiek geturfd en velen namen de moeite om andere tellingen uitgesplitst in te voeren op Waarneming.nl. Onze winterpopulatie van de Wilde Eend blijkt voor ongeveer 60% uit mannetjes te bestaan. In maart nam dit percentage nog wat toe, vooral omdat er toen al veel vrouwtjes op het nest zaten. Voor de vergelijking deed de Krakeend ook mee. Met zo'n 53% mannetjes was de verhouding bij deze soort een stuk minder scheef.

Lezingenreeks afgebroken

Om zoveel mogelijk mensen enthousiast te maken, stond in het voorjaar een groot aantal lezingen op het programma. De vogelwerkgroepen en andere natuurorganisaties die er vroeg bij waren, hadden geluk. Vanaf half maart gooide het Corona-virus namelijk roet in het eten. De ene na de andere lezing werd afgeblazen en al gauw maakten de strikte beperkingen het onmogelijk om nog lezingen te geven. Ter compensatie

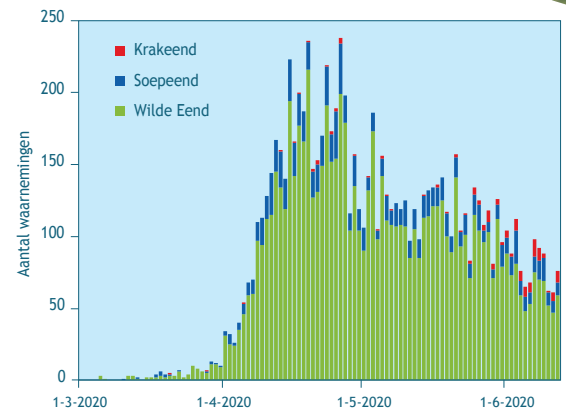
namen we de lezing op en stelden deze digitaal beschikbaar. Door nieuwsberichtjes en vlogjes hoopten we alsnog veel deelnemers te werven voor met name het kuikenproject.

Bijna 10.000 kuikenwaarnemingen

Het kuikenproject moet de vraag beantwoorden hoeveel kuikens de gevaarlijke eerste fase van hun leven overleven en of dit voldoende is om de populatie in stand te houden. Speciaal daarvoor hebben we een nieuwe app ontwikkeld die te vinden is via <http://kuikenteller.org>. Aan de oproep om eendenvrouwtjes met kuikens te melden werd massaal gehoor gegeven. Op het moment van schrijven zijn er al bijna 10.000 kuikenwaarnemingen binnengekomen via de KuikenTeller (figuur 1) en het seizoen is nog niet voorbij. De landelijke spreiding van waarnemingen (figuur 2) weerspiegelt het zwaartepunt van de verspreiding van de Wilde Eend, namelijk de natte en laaggelegen regio's, maar deels ook de dichtheid aan waarnemers. De eerste indruk is dat de kuikenoverleving dit voorjaar beter was dan gemiddeld in voorgaande jaren, maar wel met lokaal grote verschillen.

Soep- en Krakeend

Om de nieuwe informatie over de Wilde Eend beter in een context te kunnen plaatsen, doen ook Soepeend en Krakeend mee. Zouden bijvoorbeeld de afwijkend gekleur-

Figuur 1. Aantal ingevoerde tellingen van families met kuikens vanaf 1 maart 2020.

de soepeendkuikens sneller ten prooi vallen aan roofdieren? En doet de Krakeend het zo goed omdat zijn kuikens een betere overleving hebben dan die van de Wilde Eend? Eén op de tien kuikenwaarnemingen heeft betrekking op Soepeenden en op basis van de vele meegestuurde foto's zullen daar nog de nodige waarnemingen bij komen. Van de Krakeend verwachten we honderden waarnemingen, maar is het kuikenseizoen pas in juni goed op gang gekomen.

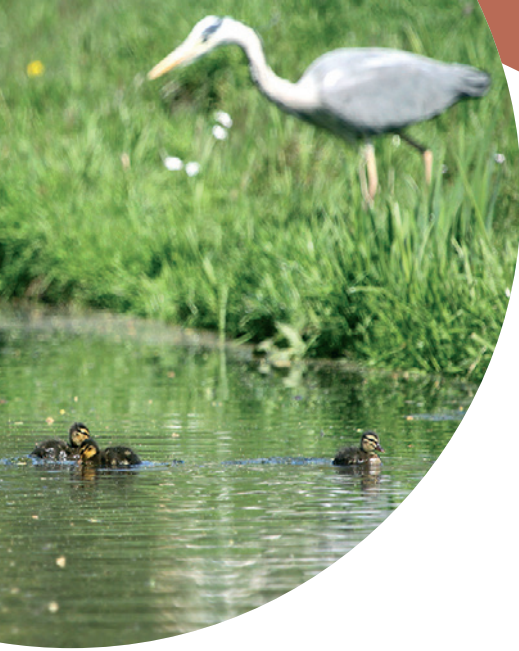
Input voor populatiemodel

Zodra het broedseizoen is afgelopen, zullen de analyses beginnen om de overlevingskansen van eendkuikens te berekenen. Of die overlevingskansen hoog genoeg is en hoe gevoelig de populatie van de Wilde Eend is voor schommelingen in de kuikenoverleving, zal worden verkend door middel van een populatiemodel. Hiervoor zullen ook andere demografische gegevens als input dienen, zoals informatie over het nestsucces (Nestkaartenproject) en de overleving van volwassen vogels (ringgegevens).

Vrouwtje Krakeend met kuikens van ongeveer drie weken oud, Haastrecht 12 juni 2020. Foto: Erik Kleyheeg

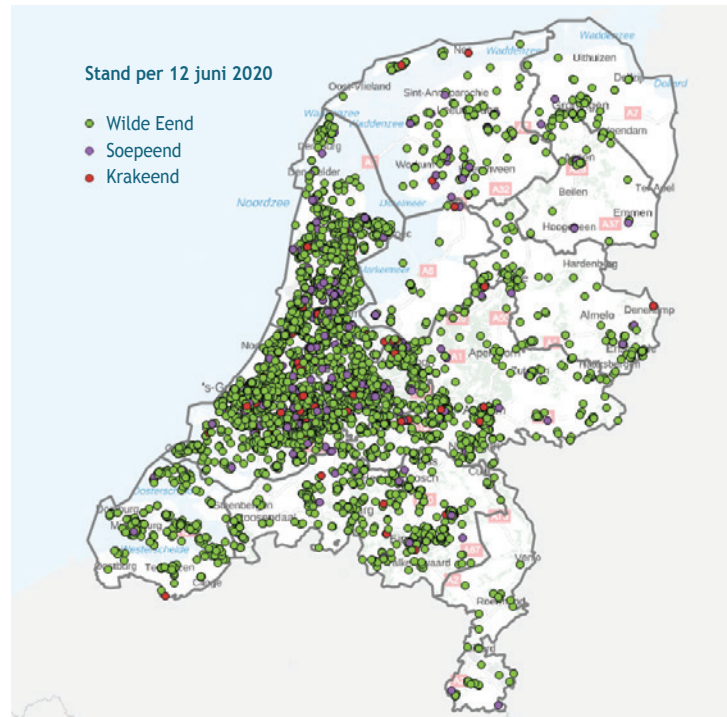

*Vrouwje Wilde Eend waakt over haar kuikens terwijl een Blauwe Reiger geduldig afwacht, Haastrecht 22 april 2020.
Foto: Erik Kleyheeg*

Blijf alert

Hoewel het broedseizoen van de Wilde Eend bijna ten einde is, kunnen er tot in de herfst nog kuikens rondzwemmen. Blijf dus alert! Daarnaast blijft ook het turven van de geslachtsverhouding bij groepen Wilde Eenden belangrijk, zodat we hierin seizoenspatronen kunnen ontdekken. Dit kan eenvoudig door groepen Wilde Eenden (en Krakeenden) in te voeren op Waarneming.nl en hierbij het aantal mannetjes en vrouwtjes te specificeren, iets wat je ook bij de maandelijkse watervogeltellingen kunt invoeren. Je hoeft dus geen moment stil te zitten in dit Jaar van de Wilde Eend!

● Erik Kleyheeg

Figuur 2. Verspreiding van tellingen van families Wilde Eenden, Soepeenden en Krakeenden.

Verrekijkers & Telescopen

opticon

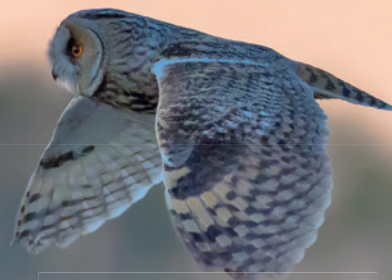

Traveller BGA ED

De Traveller BGA ED zet de standaard voor 32mm veldkijkers; Helderder, scherper en net zo licht en klein als een pocketkijker. Deze serie is zowel geschikt voor de liefhebber als de serieuze gebruiker. Prijzen vanaf €429.

MM4 77 GA ED

High-definition modellen die uitstekende scherpte en kleurcorrectie leveren. Met een lengte van slechts 32 cm en een gewicht van slechts 1260 gram is de MM4 77 ook een van de lichtste fieldscope op de markt. Str en 45°. Lichaam €849, SDLv3 18-54x: €429. HDF T 18-54x €275.

Verdere informatie vind je op www.opticon.nl, email sales@opticon.co.uk of neem contact op met je lokale dealer.

Foto Fransen, Amsterdam 020 6650471

Foto Rooijmans, Budel 0495 494890

Ringfoto Focus, Den Haag 070 3638398

Foto Sipkes, Groningen 050 3128684

Foto Rembrandt, Maastricht 043 321 3903

Vogelinformatiecentrum, Texel 0222 316249

Ringfoto Focus, Voorburg 070 3863519

Kijk Uit Verrekijker, Zwolle 038 4213697

Opticon, Unit 21, Titan Court, Laporte Way, Luton, Beds, LU4 8EF, UK Tel: +44 1582 723559 www.opticon.nl